

Zpráva z konference o právním vzdělávání, Valencie 11. – 15. 7. 2011

V letošním roce nebylo snad akce, na kterou se vyučující praktických forem výuky práva těšili více, než na 6. celosvětovou konferenci pořádanou organizací pro právní vzdělávání GAJE (Global Alliance for Justice Education) konanou ve dnech 11. - 15. července ve španělské Valencii. Konference nesla podtitul „Boj proti sociální nespravedlnosti skrze právní vzdělávání“ (Combating Social Injustice Through Justice Education).

Tradice pořádání konferencí s cílem umožnit výměnu poznatků a prohloubení znalostí a dovedností o praktické formě výuky odborníkům z univerzit, doktorandům, ale i právníkům z praxe sahá do roku 1999, kdy se první akce tohoto druhu uskutečnila v Indii. Přičemž poprvé se letos podařilo uskutečnit zajímavé spojení s pořádáním další konference, a to s 9. konferencí časopisu pro právní vzdělávání (International Journal of Clinical Legal Education, IJCLE), který je součástí Školy práva Northumbrijské univerzity v Anglii (School of Law, Northumbria University). Cíle časopisu jsou v mnohém podobné s cíli GAJE, tedy podpořit diskuzi o způsobech a formách vzdělávání studentů práv s cílem umožnit jim skrze praktickou výuku v řádném studijním plánu získání potřebných praktických dovedností a návyků využitelných v praxi.

Letošní klíčové téma konference spočívalo v otázkách boje se sociální nespravedlností a souvisejícími problémy, zejména s možnostmi přístupu k právní pomoci a její kvalitou. Přes 300 delegátů ze 40 zemí světa (z České republiky vyslaly své zástupce Právnická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci¹ a Právnická fakulty Univerzity Karlovy v Praze) po celý týden s úžasným elánem probíralo desítky témat souvisejících jak s právním vzděláváním, reformami studijních plánů, možnostmi zařazení praktických předmětů do soustavy povinných předmětů, tak i otázky zapojení studentů do probono aktivit a zdůraznění sociálního podtextu klinických metod výuky.

Program konference byl nabitý – mohli jste se účastnit plenárních zasedání k vybraným problémům, denně jste si mohli vybrat z desítek workshopů či přednášek plných

¹ Účast akademiků s Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci byla možná díky finanční podpoře z projektu „Právní vzdělání pro celý život“ (reg. č. CZ.1.07/2.2.00/15.0290) z operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, finančně podporovaného z prostředků Evropské unie, Evropským sociálním fondem v ČR i Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

zajímavostí a problémů spojených s výukou práva, dostupností právní pomoci širokému spektru (i nemajetných) potřebných osob. Jiná část příspěvků pak byla věnována představám a plánům neziskových organizací bojujících za prosazení řádné výuky práva v méně rozvinutých zemích.

Jen namátkou mohu vyzdvihnout např. blok týkající se spolupráce lékařů, sociálních pracovníků a studentů práv a medicíny a jejich vzájemné ovlivňování pohledu na řešení medicínských problémů právního rozměru (autory příspěvku byli Lisa Bliss, Sylvia Caley, Robert Pettignano a Maria Ejchart). Velkou diskuzi vzbudil příspěvek profesorky Norbani Mohamed Nazeri, která ve své klinice se studenty pomáhá v malajských věznicích hájit práva mladistvých vrahů a na studenty je tak kladeno i morální dilema a znalost psychologie osob. Neméně poutavé pak bylo vyprávění o pojmání výuky práva profesory z Číny a Haiti, tedy zemí, které postihly (postihují) živelní katastrofy, kdy prakticky zaměřená výuka práva dostává širší sociální rozměr tím, jak se zaměřuje na poskytnutí právní pomoci studenty nemajetným vrstvám obyvatelstva či osobám postiženým přírodními živly. Závěr konference pak patřil skvostnému vystoupení Baltasara Garzóna, působícího např. u Mezinárodního trestního soudu v Haagu, který se zamýšlel nad hledáním pravdy v trestních věcech a nad myšlenkou, že „závažný zločin spáchaný v jedné zemi musí být zločinem všude na světě“.

Asi bude znít jako klišé má poslední poznámka, nicméně ji musím uvést. Je až neuvěřitelné, s jakým zaujetím všichni konferující vyslechli vzájemně problémy, se kterými se jednotlivé státy a právnické fakulty potýkají. Nikomu nebylo zatěžko poradit, pokud už měl s podobnou situací zkušenost. Cíl konference byl stoprocentně naplněn, ba co víc, mnohým z nás ukázala směr a cestu, kterou se ubírat, a poskytla možnost navázání akademických vztahů důležitých pro další rozvoj právního vzdělávání v České republice.

Mgr. Petra Melotíková